

МОНГОЛ УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮНИЙ
АСУУЛТ

Төрийн ордон, Жанжин Д.Сүхбаатарын талбай 1,
Сүхбаатар дүүрэг, Улаанбаатар хот, 14201
Утас: (976-51) 26 70 16, Факс: (976-11) 32 70 16,
Цахим шуудан: statereathural@parliament.mn,
Цахим хуудас: www.parliament.mn

2026.10.07 № 69

Шатахууны хомсдол, хангамжийн талаар

Оросын Холбооны Улсын экспортын хязгаарлалтаас үүдэлтэй эрсдэлийн талаар Монгол Улсын Засгийн газар 2026 оны 7 дугаар сард мэдээлснээс гадна импортлогч “Синчи Холдинг” ХХК ч нөхцөл байдлаас шалтгаалан сар бүрийн нийлүүлэлт 20-30 хувиар буурсныг мэдэгдсэн. Иймд нөхцөл байдалтай холбогдуулан Монгол Улсын Ерөнхий сайдын захирамжаар шуурхай штаб байгуулан ажиллуулж байгаа ч шатахууны хомсдол үргэлжилсээр байгаа нь гадаад хүчин зүйлийн нөлөөллөөс гадна дотоод бэлтгэл дутуу байгааг ялган тайлбарлах шаардлагыг үүсгэж байна.

Иймд Монгол Улсын Их Хурлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.1.13, 37 дугаар зүйлийн 37.1.1 дэх заалт, Монгол Улсын Их Хурлын хяналт шалгалтын тухай хуулийн 11 дугаар зүйлийн 11.1 дэх хэсгийг тус тус үндэслэн Улсын Их Хурлын гишүүний бүрэн эрхийн хүрээнд шатахууны хомсдолтой холбогдуулан дараах асуултыг тавьж байна.

Шатахууны хомсдолын шалтгаан, нөөц, мэдээллийн ил тод байдлын талаар

1.Оросын Холбооны Улсын нийлүүлэлтийн эрсдэлийг Засгийн газар урьдчилан тооцож хангалттай нөөц бүрдүүлэх, нийлүүлэлтийн эх үүсвэрийг тогтвортой байлгах арга хэмжээ аваагүй шалтгаан;

2.Шуурхай штаб байгуулснаас хойш авч хэрэгжүүлсэн, хэрэгжүүлж байгаа үр дүнтэй ажлын талаарх мэдээлэл болон шатахууны хомсдолд нөлөөлж байгаа гол хүчин зүйлийн талаарх тодорхой тайлбар;

3.Засгийн газрын 2024-2028 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөрт газрын тосны бүтээгдэхүүний 3-6 сарын хэрэглээний нөөц бүрдүүлэхээр тусгасан. Тэгвэл өнөөдрийн байдлаар АИ-92 бензин, дизель түлш, агаарын хөлгийн түлшний улсын нөөцийн бодит үлдэгдэл хэдэн тонн, хэдэн хоногийн хэрэглээтэй тэнцэж байгаа талаарх бодит үлдэгдэлийн хэмжээ;

Нийлүүлэлтийн баталгаажуулалт, ирээдүйн төлөвийн тухайд

4.Шуурхай штабаас 10 дугаар сарын хэрэглээнд хүрэлцэхүйц баталгаажуулан захиалсан гэх шатахууны нийлүүлэлт хэвийн болох, өөрөөр хэлбэл ШТС-уудын урт дараалал, борлуулалтын цаг, хэмжээнд тавьсан хязгаарлалт бүрэн цуцлагдах хугацааны талаарх бодит мэдээлэл;

5.Шатахуун хадгалах сав, агуулахын хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх төслүүд хэзээ бүрэн ашиглалтад орох талаар;

2026000203

6.Дотооддоо газрын тос боловсруулах үйлдвэрийн барилгын ажил болон төслийн явц өнөөдөр ямар шатанд, хэдэн хувьтай байгаа тухай;

Нийлүүлэлтийн эх үүсвэрийг төрөлжүүлэх бодлогын тухайд

7.Гадаад харилцааны яамны мэдээлснээр Бүгд Найрамдах Беларусь Улс 2026 оны 10 дугаар сараас эхлэн Наушки боомтоор дамжуулан шатахуун, онгоцны түлш нийлүүлэх боломжтойгоо мэдэгдсэн. Тэгвэл Беларусийн тал Монгол Улсад хэдэн тонн шатахуун, онгоцны түлшийг ямар үнэ, тээврийн зардалтайгаар нийлүүлэх, ОХУ-ын нутгаар дамжих тээврийн эрсдэлийг хэрхэн бууруулах талаар;

Логистик, гааль, тээвэрлэлтийн хүчин чадлын тухайд

8.Аж үйлдвэр, эрдэс баялгийн яамны 2026 оны 8 дугаар сарын 21-ний мэдээллээр “буух өртөөнд ирсэн 231 вагоноос 129 нь буугаагүй бөгөөд үүнээс 61 нь буулгах фронт хүлээж, 17 нь сэлгээ хийгдэж, 16 нь хаяг солиулж байна” гэж дурджээ. Мөн БНХАУ-аас авах шатахууныг төмөр замын өргөн, нарийн царигаас шалтгаалан шилжүүлэн ачихад хугацаа алдаж байгаа тухай Шуурхай штабаас мэдээлсэн. Иймд хилээс станц хүртэл дунджаар хэдэн хоногт зарцуулж байгаа ба буулгах хүчин чадлын гацааг арилгахад Засгийн газраас ямар зохицуулалт хийж байгаа талаар;

Зах зээлийн зохицуулалт, хяналт шалгалтын тухайд

9.Шатахууныг дугаараар хуваарилах, нэг удаагийн худалдан авах хэмжээг хязгаарлах арга хэмжээний үр дүн, шатахууны хомсдолын улмаас иргэд эсэргүүцлээ илэрхийлэх хэмжээнд хүрсэн нөхцөл байдалд Засгийн газар болон салбарын яамны удирдлагуудад хариуцлага тооцох эсэх;

10.Шатахуун түгээх станцууд үлдэгдэл багасмагц борлуулалтаа зогсоох, зохиомол хомсдол үүсгэх зөрчил гаргасан эсэхэд хяналт шалгалт хийж, хариуцлага тооцох эсэх;

Орон нутгийн хангамж, стратегийн хуваарилалтын тухайд

11.2026 оны 9 дүгээр сарын эхээр хөдөө орон нутгийн ШТС-д дугаарлах автомашины дундаж хүлээлт 54 байсан бол 85-105-д хүрсэн. Баян-Өлгий, Дорнод, Дорноговь, Завхан, Өмнөговь зэрэг хангамж муутай аймгуудад, мөн намрын ургац хураалт, эрүүл мэндийн түргэн тусламж, онцгой байдал, нийтийн тээврийн үйлчилгээнд шатахууныг тасралтгүй хүргэх тусгай хуваарилалт хэрхэн хэрэгжиж байгаа талаар.

Монгол Улсын Их Хурлын хяналт шалгалтын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлийн 11.2 дахь хэсэгт заасан хугацаанд асуултын хариуг бичгээр ирүүлнэ үү.

Хүндэтгэсэн,

УЛСЫН ИХ ХУРЛЫН ГИШҮҮН

Ч.ЛОДОЙСАМБУУ

2026000203